

IZAZOVI I PREPORUKE

CRNA GORA

o slobodi okupljanja

TRAJNA ZABRANA SKUPOVA

Pravni okvir ograničava slobodu okupljanja uvođenjem trajne zabrane skupova na lokacijama navedenim u Zakonu, što nije u skladu sa Ustavom Crne Gore, niti sa međunarodnim standardima.

Problem

Postojeća ograničenja lokacija okupljanja u suprotnosti su sa međunarodnim standardima, dok Venecijanska komisija i OEBS/ODIHR Izveštaj o Monitoringu slobode mirnog okupljanja¹ preporučuju da ne treba da postoji nijedna potpuna zabrana u vezi sa mjestima javnih okupljanja².

Međunarodni standard

Mjesto i vrijeme skupova za određene lokacije ne treba ograničavati. Venecijanska komisija izričito nalaže/predviđa da je teret dokazivanja ograničenja vremena i mjesta za održavanje određenih skupova na državi (njegovim odgovornim organima), i da ograničenja moraju biti proporcionalna određenoj situaciji.

Šta bi trebalo sprovesti

ISTOVREMENA OKUPLJANJA ILI KONTRADEMONSTRACIJE

Zakon ne prepoznaje istovremena okupljanja ili kontrademonstracije

Ako više organizatora podnese obavještenje o održavanju okupljanja u isto vrijeme i na istom mjestu ili na mjestima koja su međusobno blizu, policija je obavezna da procijeni moguće rizike i razvije strategiju za osiguravanje svih. Činjenica da je policija o jednom okupljanju obaviještena ne bi trebalo da opravdava privremenu zabranu drugim okupljanjima. Takva rješenja su preporuke OEBS-ODIHR.³

Istovremena okupljanja moraju biti prepoznata, dozvoljena i adekvatno osigurana bez diskriminacije.

UPOTREBA SILE OD STRANE POLICIJE

Zabilježena je prekomjerna upotrebe sile od strane policije prema učesnicima okupljanja, kao i nedostatak institucionalnih kapaciteta u rješavanju ovog pitanja.

Prekomjerna upotreba sile od strane policije predstavlja kršenje međunarodnih standarda ljudskih prava. Prema Evropskom sudu za ljudska prava, *"pojedinaac ne prestaje da uživa pravo na mirno okupljanje, kao rezultat sporadičnog nasilja ili drugih kažnjivih djela koja su počinili drugi tokom demonstracija, ako je dati pojedinac iran u sopstvenoj namjeri ili ponašanju"*.⁴

Policija bi trebalo da bude dobro poznata sa zakonodavnim okvirom i njime dozvoljenim ograničenjima, ali i stalno obučavana u cilju povećanja kapaciteta da se nosi sa stresnim situacijama. Policijske snage bi trebalo takođe da razviju i vještine nenasilnog rješavanja sukoba. Bilo koji slučaj upotrebe sile od strane policije mora biti procesuiran.

KOMUNIKACIJA IZMEĐU POLICIJE I ORGANIZATORA

Policija ne obavještava dobro organizatore o strategijama izlaska za prisutne građane nakon rastjerivanja okupljenih i korišćenja suzavca, što je i spriječilo građane u ostvarivanju prava na mirno napuštanje javnog okupljanja.

Takvi postupci predstavljaju kršenje međunarodnih standarda ljudskih prava. Prema Evropskom sudu za ljudska prava, *"pojedinaac ne prestaje da uživa pravo na mirno okupljanje, kao rezultat sporadičnog nasilja ili drugih kažnjivih djela koja su počinili drugi tokom demonstracija, ako je dati pojedinac miran u sopstvenoj namjeri ili ponašanju"*.⁵

Policija treba da dalje razvija taktike za rastjerivanje okupljanja, a koje bi trebalo koristiti veoma rijetko. Pored toga, policija treba da radi na održavanju efikasne komunikacije sa organizatorima tokom okupljanja.

¹ OEBS/ODIHR Monitoring izvještaj o slobodi okupljanja u izabranim OEBS zemljama učesnicama, Decembar 2014, dostupan na: <http://www.osce.org/odihr/132281?download=true>, str. 8

² Kompilacija mišljenja Venecijanske komisije o slobodi okupljanja, CDL 2012, str.21, dostupan na [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL\(2012\)014rev2-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL(2012)014rev2-e)

³ Smjernice ODIHR i Venecijanske komisije Savjeta Evrope, <http://www.osce.org/odihr/73405?download=true>

⁴ Evropski sud za ljudska prava, Ziliberg protiv Moldavije (2004)

⁵ Ibid.

Ovaj materijal je rezultat projekta **Monitoring okupljanja na Zapadnom Balkanu** koji sprovodi ECNL, i podržava Međunarodni centar za neprofitno pravo kroz Građansku inicijativu (Civic Space Initiative), a sproveden je u partnerstvu Article 19, Civicus: Svjetska alijanska za učešće građana i Svjetskog pokreta za demokratiju.

Autorska prave ECNL i Institut Alternativa© 2016

institut alternativa